

STICHTING TOT BEHOUD VAN MONUMENTEN IN DE GEMEENTE SÚDWEST-FRYSLÂN

JAARVERSLAG 2020

*Bezoekadres: Kruizebroederstraat t.o. 31, Sneek
Postadres: Postbus 138, 8600 AC Sneek
Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI)
IBAN NL 23 RABO 0325 5695 68
E-mail: info@stichtingmonumentenswf.nl
Website: www.stichtingmonumentenswf.nl*

Inhoud

De jaarverslaggeving bevat de onderdelen jaarverslag (bestuursverslag) en jaarrekening.

In het jaarverslag zijn opgenomen de statutaire naam van de stichting, de omschrijving van de doelstelling, de samenstelling van het bestuur en het verslag van de activiteiten.

De jaarrekening bestaat uit de balans, de staat van baten en lasten, de toelichting op de balans en op de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht.

	<u>Pagina</u>
1. Jaarverslag (bestuursverslag)	
1.1 Statutaire naam	5
1.2 Omschrijving van de doelstelling	5
1.3 Samenstelling van het bestuur	5
1.4 Verslag van de activiteiten van de stichting	6
1.5 Verslag activiteiten instandhouding objecten	10
2. Jaarrekening	
2.1 Balans 31 december 2020	19
2.2 Staat van baten en lasten 2020	20
2.3 Toelichting op de balans 31 december en op de staat van baten en lasten	21
2.4 Kasstroomoverzicht	29

Doel van de jaarrekening is informatie te verschaffen over de financiële positie, resultaten en wijzigingen in de financiële positie van de stichting.

Bij de indeling en samenstelling van het jaarverslag is deels gebruik gemaakt van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en dan voornamelijk de richtlijn 640.

1. Jaarverslag

De jaarverslaggeving van een Organisatie zonder winststreven bevat ondermeer een bestuursverslag, waarin ten minste opgenomen:

- De omschrijving van de doelstelling.
- De samenstelling van het bestuur.
- Een verslag van de activiteiten.

1.1 Statutaire naam

Bij notariële akte van 29 december 2010 is opgericht de stichting met de naam: **Stichting tot behoud van monumenten in de gemeente Súdwest Fryslân.**

De stichting heeft haar zetel in de gemeente Súdwest-Fryslân.

De stichting is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 51616009.

De Belastingdienst heeft de stichting per 1 januari 2011 aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). De aanmerking geldt voor onbepaalde tijd.

1.2 Omschrijving van de doelstelling

Artikel 2 van de statuten stelt dat het doel van de stichting is het:

- a. bevorderen van de instandhouding van monumenten als bedoeld in de Monumentenwet 1988 en/of de gemeentelijke Erfgoedverordening, voor zover gelegen binnen de grenzen van de gemeente Súdwest-Fryslân;
- b. verrichten van alle verdere handelingen, die met het genoemde onder a. in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn;
- c. beheren van de monumenten.

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- a. het in juridische eigendom verwerven van monumenten als hiervoor omschreven;
- b. het (doen) restaureren en onderhouden van de verworven monumenten;
- c. nauw contact te onderhouden met de verantwoordelijke gemeentebestuurders van de gemeente Súdwest-Fryslân;
- d. het vergroten van het draagvlak onder de bevolking voor de monumenten;
- e. de verwerving van geldmiddelen;
- f. alle andere wettige middelen die voor het doel bevorderlijk kunnen zijn.

1.3 Samenstelling van het bestuur

De samenstelling van het bestuur per 31 december 2020 is als volgt:

Naam	Functie	Periode	Rooster van aftreden
J.W. Boekhoven	Voorzitter	3 ^e	2023
R. Boersma	Secretaris	3 ^e	2022
A.A. Hoekema	Penningmeester	3 ^e	2020
Mevrouw W. Chr. Vroegindeweyj	Vicevoorzitter	3 ^e	2021
Mevrouw Y. Attema	Bestuurslid	3 ^e	2020
B.J. v.d. Broek	Bestuurslid	3 ^e	2021
Mevrouw A. Koopmans - Walinga	Bestuurslid	3 ^e	2022
H. Smid	Bestuurslid	3 ^e	2023

De leden van het bestuur worden door het bestuur benoemd voor een periode van maximaal vier jaar en zijn na verloop van deze periode steeds direct (her)benoembaar voor een zelfde periode, met een maximum van drie periodes.

Het bestuur heeft in 2017 een profielschets vastgesteld die in de toekomst gebruikt kan worden als richtlijn bij de invulling van vacatures in het bestuur.

Een tweetal bestuursleden beoordeelt jaarlijks als 'kascommissie' de financiële bescheiden van de stichting.

1.4 Verslag van de activiteiten van de stichting

In dit verslag doet het bestuur schriftelijk verslag omtrent de gang van zaken en het gevoerde beleid in 2020.

Vergaderingen

Het bestuur kwam in het verslagjaar drie keer in vergadering bijeen. Door de Covid-19 maatregelen vond dit plaats op verschillende locaties.

Contacten met gemeente

Het bestuur van de stichting onderhoudt nauw contact met de verantwoordelijke bestuurder(s) van de gemeente Súdwest-Fryslân. Tijdens een tweetal besprekingen met de portefeuillehouder zijn ondermeer de begroting 2020, het jaarverslag 2019 en het beleidsplan 2020-2024 van de stichting aangeboden, waarbij tevens diverse zaken aangaande onze stichting, haar objecten en activiteiten zijn besproken.

Tevens is notie genomen van de kerkervisie en het erfgoedbeleid van de gemeente.

Verhuur objecten

Met ingang van 1 januari 2021 worden inzake de verhuur van de Broerekerk de volgende tarieven gehanteerd:

- Normaal tarief: € 275,- per dagdeel en € 50,- per halve dag voor opbouw en afbreken; borg € 200,-. Hieronder valt ook een huwelijksvoltrekking;
- 'Bolswarder' tarief: € 100,- per dagdeel en € 50,- per halve dag voor opbouw en afbreken, borg € 200,-. Er is een lijst met Bolswarder activiteiten die hiervoor

in aanmerking komen; dit tarief geldt ook voor particulieren en stichtingen woonachtig dan wel gevestigd in Bolsward.

- Het reserveren van de Broerekerk gedurende een halve dag voor fotoshoots is mogelijk; huurprijs € 100,-.
- Elke drie jaar vindt er een indexering c.q. aanpassing van de tarieven aan de 'markt' plaats.

In de huurovereenkomst is een bepaling opgenomen over de annulering van de huur. Zie ook onze site: www.stichtingmonumentenswf.nl/verhuur-broerekerk

Met ingang van 2019 is bestuurslid Henk Smid bereid gevonden om uitvoering te geven aan de werkzaamheden aangaande de verhuur van de Broerekerk. Op basis van de regeling vrijwilligersvergoeding is een vergoeding afgesproken. De Broerekerk is vanwege de Corona-maatregelen in het verslagjaar maar heel weinig verhuurd. Ook is de kerk een deel van het jaar gesloten.

De kerktoren te Workum is, gelet op de Corona-maatregelen, in 2020 niet verhuurd. Besloten is de huurprijs voor de toren te Workum met ingang van 1-1-2021 niet aan te passen.

Met de Stichting It Tointsje Leech is in 2015 een huurovereenkomst gesloten aangaande het object Vuurtoren van Workum.

Het bestuur is, onder voorwaarden, akkoord gegaan met de verhuur van de aanbouw van de molen te Witmarsum ten behoeve van het geven van workshops. De ingangsdatum van de verhuur wordt met het oog op de Corona-maatregelen onderling bepaald.

Publiciteit

De website www.stichtingmonumentenswf.nl informeert belangstellenden omtrent de

Home De stichting Monumenten Nieuws Verhuur Broerekerk Contact

Verhuur Broerekerk

- Verhuur Broerekerk en Tarieven
- Verhuurvoorwaarden
- Plattegrond met maatvoering

De Broerekerk kan worden gehuurd voor allerlei zaken. Van trouwen tot een fair of een tentoonstelling. Wij verhuren alleen een gebouw. In de kerk zijn geen toiletten aanwezig. Daarvoor kunt u eventueel terecht bij de beheerder van het naastgelegen "Ons Gebouw".

In de kerk zijn wel op diverse plekken stopcontacten aanwezig en ook is er verlichting.

Ook zijn er geen stoelen, tafels of andere inrichting aanwezig. Een huurder dient dit zelf te verzorgen, of een cateraar in te schakelen.

Verhuur waarbij versterkte muziek wordt gemaakt willen wij tot een minimum beperken. Ingeval u tijdens het gebruik versterkte muziek wilt maken, dan dient u een vergunning bij de gemeente aan te vragen.

Wilt u meer informatie over de huur van de broerekerk, kijk dan hiernaast onder **verhuurvoorwaarden**. Zijn er dan nog vragen, neem dan contact op via info@stichtingmonumentenswf.nl. Wij proberen steeds binnen een week te antwoorden. In vakantietijd kan het langer duren.

stichting en haar monumenten.

Tevens wordt actuele informatie gegeven over het verloop van restauraties of van andere activiteiten van onze stichting. In het verslagjaar is de website waar nodig / wenselijk aangepast en aangevuld.

Bestuurslid mevrouw Y. Attema is webmaster en bestuurslid H. Smid verwerkt de gegevens met betrekking tot de verhuur van de Broerekerk.

Het jaarverslag en de begroting van de stichting worden na vaststelling door het bestuur op

de website geplaatst.

Interne organisatie

Het boekjaar van de stichting is gelijk aan het kalenderjaar. De penningmeester legt jaarlijks uiterlijk voor één april aan het bestuur rekening en verantwoording af van het door hem/haar in het voorgaande boekjaar gevoerde beheer.

In het door het bestuur vastgestelde huishoudelijk reglement (juni 2011) zijn bepalingen opgenomen betreffende ondermeer:

- het rooster van optreden van bestuursleden;
- het aanbieden van de begroting, een tussentijdse rapportage en de jaarrekening aan het bestuur;
- het instellen van commissies voor bepaalde taken;
- inkoop en aanbesteding;
- de vrijwilligers van de stichting.

Stichting tot behoud van monumenten in de gemeente Súdwest Fryslân - jaarverslag 2020

Met betrekking tot de inkoop en aanbesteding is in de bestuursvergadering van 12 februari 2015 besloten het bedrag, waarbij een aanbesteding moet worden gehouden, te verhogen van € 25.000,00 naar € 50.000,00.

Beleidsplan 2020-2024

In de bestuursvergadering gehouden op 13 februari 2020 is het beleidsplan 2020-2024 vastgesteld. Het beleidsplan is opgenomen op de website van de stichting en dient als leidraad voor diverse aanvragen en 'actiepunten'. Aangegeven wordt waar het bestuur zich op wil richten in de komende jaren.

In de bijlagen van dit beleidsplan zijn opgenomen:

- het aanbestedingsbeleid van de stichting;
- de profielschets bestuursleden;
- een overzicht luidklokken en klokgieters in de torens en klokkenstoelen van de stichting;
- een overzicht van de uurwerken in de torens en uurwerkmakers.

Ondersteuning stichting

Van het Steunpunt Monumentenzorg Fryslân is, voor de uitvoering van (technische) werkzaamheden van de stichting, ook in 2020 de heer Harm Haitsma voor gemiddeld 12 uren per week (op jaarbasis maximaal 564 uur) ingehuurd. De werkelijke invulling in 2020 kwam uit op 326,5 uren.

In het gemeentekantoor te Sneek heeft de gemeente tot eind dit jaar een flexplek beschikbaar gesteld aan de stichting.

De stichting wordt voorts ondersteund door 18 vrijwilligers. Zij verrichten met betrekking tot 'hun' monument veel werkzaamheden die het beheer en de instandhouding ondersteunen.

Het jaarlijkse vrijwilligersuitje is gehouden op zaterdagmiddag 12 september 2020. Bezocht is de stad Hindeloopen alwaar een excursie was geregeld. Aan het eind van de middag werd een hapje en een drankje geserveerd.

Mevrouw Reino Elzinga-van der Velde zet zich in als vrijwilliger voor de stichting door als notulist van de bestuursvergaderingen te fungeren. Hiervoor is een vrijwilligersbijdrage vastgesteld.

Het bestuur heeft geconcludeerd dat er betreffende het "vrijwillige/onbetaalde" karakter van de functie van penningmeester, onevenredig veel werk moet worden besteed aan de financiële administratie. Besloten is daarom voor de uitvoering en de kosten van de administratieve werkzaamheden van de stichting een vrijwilligersvergoeding te verstrekken.

Met ingang van 2019 is bestuurslid Henk Smid bereid gevonden om uitvoering te geven aan de werkzaamheden aangaande de verhuur van de Broerekerk. Op basis van de regeling vrijwilligersvergoeding is hiervoor een vergoeding afgesproken.

Archief stichting

In overleg en samenwerking met de gemeente is het archief van de stichting gedigitaliseerd.

**Stichting tot behoud van monumenten in de
gemeente Súdwest Fryslân - jaarverslag 2020**

Bezit van de stichting

Overdracht kerktoeren te Easterwierrum en te lens

Nadat overeenstemming is bereikt aangaande een aantal voorwaarden voor De formele overdracht van een tweetal torens van de voormalige gemeente Littenseradiel, heeft in de maand

Per 31 december 2020 zijn in eigendom van de stichting de navolgende 25 registergoederen:

Registergoed	Adres	Postcode	Plaats
Voormalige Broerekerk	Broereplein 10	8701 JC	Bolsward
Kerktoeren Burgwerd	Kerkhof 1	8742 KT	Burgwerd
Amerikaanse windmotor Hartwerd	Kloostervaart	8741 KC	Hartwerd
Kerktoeren Gaast	Zeedijk 9	8757 JV	Gaast
Kerktoeren Ferwoude	Buren 2	8761 PC	Ferwoude
Kerktoeren Parrega	Kerkbuurt 3	8763 MK	Parrega
Amerikaanse windmotor Tjerkwerd	Jousterperweg	8765 PD	Tjerkwerd
Kerktoeren Pingjum	Grote Buren 8	8749 GE	Pingjum
Korenmolen De Onderneming	Molenweg 23A	8748 BL	Witmarsum
Kerktoeren Hindeloopen	Kerkstraat 1	8713 KG	Hindeloopen
Kerktoeren Koudum	Smidsweg 2	8723 BD	Koudum
Kerktoeren Molkwerum	Tsjerkestrjitte 14	8722 HJ	Molkwerum
Kerktoeren Warns	Buurren 37	8721 GN	Warns
Klokkenstoel Skarl	Skarl 9	8721 EX	Warns
Kerktoeren Workum	Merk 5	8711 CL	Workum
Kerktoeren Folgare	Tsjearddyk 54	8773 KN	Folgare
Kerktoeren Gauw	Boeyengastrjitte 43	8627 SE	Gauw
Kerktoeren IJlst	Eegracht 48	8651 EG	IJlst
Klokkenstoel met begraafplaats Indijk	Indijk 7	8550 AA	Indijk
Kerktoeren Nijland	Tsjerkegreft 2	8771 SJ	Nijland
Klokkenstoel met begraafplaats Smelbrêge	Smelbrêge 1	8552 MN	Smelbrege
Klokkenstoel Ypecolsga	Ypecolsga 14	8554 RD	Ypecolsga
Vuurtoren van Workum	Hylperdyk 4	8711 HJ	Workum
Kerktoeren Easterwierrum	Tsjerkebuorren 7		Easterwierrum
Kerktoeren lens	Van Burmaniawei 3	8733 EP	lens

Verzekeringen

De 25 objecten zijn op basis van de Monumentenverzekering Comfort (Broerekerk: Subliem) ondergebracht bij Donatus te Rosmalen. Tevens wordt gebruik gemaakt van de vorkconstructie. In totaliteit omvat de verzekerde waarde van de 25 objecten een bedrag van € 17.470.000.

Donatus heeft voor de bij haar verzekerde monumenten een collectieve Milieuschadeverzekering afgesloten.

Tevens is een CAR-verzekering (Construction-All-Risks) afgesloten. Met een eigen CAR-verzekering is er meer grip op de vergoeding van schades. Voor beschermde monumenten is het verplicht volgens het Besluit Rijkssubsidiëring Restauratie Monumenten om een CAR-

**Stichting tot behoud van monumenten in de
gemeente Súdwest Fryslân - jaarverslag 2020**

verzekering af te sluiten en komen de kosten in aanmerking voor subsidie. Vrijwilligers zijn in een eigen CAR-verzekering meeverzekerd.

Bij ASR Nederland is een aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven afgesloten. Het verzekerd bedrag is vastgesteld op € 2.500.000.

1.5 Verslag activiteiten instandhouding objecten

In 2019 zijn voor onderstaande objecten 6-jaren onderhoudsplannen gemaakt en daarvoor is subsidie aangevraagd.

Object	Verwachte kosten 2020-2025	Toegekende subsidie Rijk	Toegekende subsidie provincie
Broerekerk	€ 62.262	€ 37.357	Geen recht op
Am. Windmotor Hartwerd	€ 19.490	€ 9.800	€ 2.451
Dakruiter Gaast	€ 10.006	€ 4.665	Geen recht op
Dakruiter Ferwoude	€ 15.226	€ 4.665	Geen recht op
Toren Parrega	€ 34.959	€ 20.957	Geen recht op
Am. Windmotor Tjerkwerd	€ 62.251	€ 31.080	€ 9.000
Kerktoeren Pingjum	€ 67.306	€ 26.594	Afgewezen
Molen Witmarsum	€ 78.795	€ 36.000	€ 9.000
Klokkenstoel Skarl	€ 26.500	€ 1.149	Geen recht op
Toren Folsgare	€ 26.168	€ 15.697	Geen recht op
Toren Gauw	€ 22.349	€ 13.409	Geen recht op
Toren IJlst	€ 33.964	€ 20.376	Geen recht op
Klokkenstoel Indyk	€ 10.620	€ 1.039	Geen recht op
Begraafplaats Indyk	€ 7.500	€ 4.496	Geen recht op
Toren Nijland	€ 21.598	€ 18.007	Geen recht op
Klokkenstoel Smelbrêge	€ 11.327	€ 934	Geen recht op
Begraafplaats Smelbrêge	€ 9.900	€ 5.928	Geen recht op
Klokkenstoel Ypecolsga	€ 19.468	€ 1.659	Geen recht op
Vuurtoren Workum	€ 15.321	Afgewezen	Geen recht op

In het verslagjaar is voor onderstaande objecten subsidie aangevraagd bij de provincie en deze subsidie is in december 2020 toegekend.

Object	Verwachte kosten	Toegekende subsidie Rijk in 2019	Toegekende subsidie provincie
Kerktoeren Pingjum	€ 67.306	€ 26.594	€ 10.569
Kerktoeren lens	€ 88.898	Aanvragen in 2021	€ 38.797
Klok in kerktoeren Parrega	€ 53.663	NVT	€ 26.832

Broerekerk te Bolsward

In het verslagjaar is geen onderhoud gepleegd. Wel zijn de bliksemafleiders gecontroleerd. Ook heeft de jaarlijkse controle van de veiligheidslijnen in de dakgoten plaatsgevonden. Er is daarbij een klein mankement gevonden wat bij de eerstvolgende controle in 2021 hersteld moet worden.

Ook heeft de jaarlijkse schoonmaak van het glas plaatsgevonden.

In het voorjaar zijn door Bolswards Historie informatiepanelen tegen de zuidmuur aangebracht. Toeristen kunnen daarop lezen over de geschiedenis van Bolsward en de Broerekerk. Een fraaie toevoeging.

Kerktoeren Burgwerd

In het verslagjaar is, evenals voorgaande jaren, storing geweest aan het zeer oude en monumentale uurwerk. Dit uurwerk dateert zeer waarschijnlijk uit de tweede helft van de 16^e eeuw. De storing kon ook nu weer worden verholpen.

Door de vele storingen van de laatste jaren bleek het noodzakelijk een restauratieplan te laten maken van dit eeuwenoude uurwerk. Daarvoor is de “Stichting tot behoud van het torenuurwerk” ingeschakeld. Zij hebben het uurwerk aan een gedegen inspectie onderworpen en een compleet restauratieplan opgesteld. Er moet flink wat aan het uurwerk worden hersteld om het weer goed te krijgen. In 2021 wordt het zaak daarvoor de nodige

subsidies en fondsgelden bij elkaar te vergaren.

Aan de toren is in het verslagjaar geen onderhoud gepleegd. Alleen de bliksemafleider is gecontroleerd.

Amerikaanse windmotor Hartwerd

Nadat de molen in 2018 gerestaureerd is, dachten we dat in het verslagjaar geen onderhoud nodig was. Tot op een dag een klacht binnen kwam van de burens over een intens piepende molen. Mannen van Staal uit Leeuwarden, die de molen in 2018 heeft gerestaureerd, werd vervolgens ingeschakeld. Zij kwamen er achter dat de molen al een jaar niet meer was gesmeerd. Hierdoor was het nieuwe grote lager van de roos alweer fors aangetast. De vrijwilliger ter plaatse was in de veronderstelling dat het smeren van de lagers niet meer nodig was nu de molen gerestaureerd was. Wat op een misverstand berustte. De molen is voorzien van vetautomaten die halfjaarlijks vervangen moeten worden. Gelukkigerwijs kunnen we nu ook gebruik maken van de deskundige vrijwilliger van de Molenstichting SWF. Afsproken is dat hij meerdere keren per jaar zowel onze twee Amerikaanse windmotoren als de 4 identieke windmotoren in bezit van de Molenstichting SWF controleert en daarover verslag uitbrengt.

Dakruiter Gaast

Bij de controle van de bliksemafleiderinstallatie bleek dat hieraan een defect was ontstaan. Dit defect hebben we laten herstellen. Ook is een inspectie uitgevoerd aan uurwerk, klokken en wijzerwerk. Alle onderdelen zijn gesmeerd. Verder is er geen onderhoud aan de toren uitgevoerd.

Dakruiter Ferwoude

Deze dakruiter is in 2016 ingrijpend gerestaureerd. Daarom hoefde er in 2020 nog geen onderhoud te worden gepleegd. Sinds de restauratie wordt het oude uurwerk automatisch opgewonden. Er is een inspectie uitgevoerd aan uurwerk, klokken en wijzerwerk. Alle onderdelen zijn gesmeerd.

Kerktoeren Parrega

De toren is in 2017 gerestaureerd. In 2020 is daarom geen onderhoud nodig geweest.

Het oude uurwerk wordt sinds 2010 automatisch opgewonden. Er is een inspectie uitgevoerd aan uurwerk, klokken en wijzerwerk. Alle onderdelen zijn gesmeerd.

De zeer oude klok uit 1402 blijkt in slechte staat te verkeren. Hij hangt aan roestende bouten die de klok op den duur kapot gaan drukken. Er is daarom een restauratieplan gemaakt en daarvoor is subsidie aangevraagd bij de provincie. De provincie heeft op 8 december een subsidie toegekend van € 26.832, -. In 2021 moet aan verdere fondswerving gewerkt worden.

Er is met de koster afgesproken dat de klok alleen nog geluid wordt bij begrafenissen. Dit zijn er 3 a 4 per jaar.

Amerikaanse windmotor Jousterp te Tjerkwerd

In 2014 is voor deze windmotor een technisch onderhoudscontract afgesloten met Mannen van Staal uit Leeuwarden. De molenaar die het smeren van de diverse onderdelen voor zijn rekening nam, had aangegeven dat hem dit om gezondheidsredenen niet meer lukte.

Onderdeel van dit onderhoudscontract is dat er diverse automatische vetpatronen zijn geplaatst, die ieder half jaar vervangen moeten worden. Het bleek dat de afspraken steeds niet naar behoren werden na gekomen. Daarom is het onderhoudscontract opgezegd. Gelukkigigewijs kunnen we nu ook gebruik maken van de deskundige vrijwilliger van de

Stichting tot behoud van monumenten in de gemeente Súdwest Fryslân - jaarverslag 2020

Molenstichting SWF. Afgesproken is dat hij meerdere keren per jaar, zowel onze twee Amerikaanse windmotoren, als de vier identieke windmotoren in bezit van de Molenstichting SWF controleert en daarover verslag uitbrengt.

Kerktoeren Pingjum

Vanwege vorstschade aan de gevels is een subsidieverzoek ingediend bij de provincie. Dit verzoek is op 8 december gehonoreerd met het mooie subsidiebedrag van € 10.569, -.

De door de vorst los geraakte stenen zijn door bouwbedrijf VD Vegt met gebruikmaking van een hoogwerker weg gehaald.

Er is een inspectie uitgevoerd aan uurwerk, klokken en wijzerwerk. Alle onderdelen zijn gesmeerd.

Korenmolen De Onderneming Witmarsum

Molenaar Christa Bruggenkamp heeft een verzoek neer gelegd om workshops in de aanbouw te mogen houden. Dit verzoek is gehonoreerd. Daarvoor was het nodig om een beter verwarmingssysteem aan te brengen. Dit is gedaan door middel van elektrische vloerverwarming met daaroverheen een laminaatvloer. De werkzaamheden zijn door vrijwilligers uitgevoerd. Helaas zijn er nog geen workshops gehouden vanwege corona.

Er was aan de Molenbouwers opdracht verstrekt om de nodige onderhoudswerkzaamheden uit te voeren. Door een te volle orderportefeuille is er door het bedrijf geen onderhoud gepleegd. Dit is doorgeschoven naar begin 2021.

Kerktoeren Hindeloopen

In het verslagjaar is geen onderhoud gepleegd. Er is een inspectie uitgevoerd aan uurwerk, klokken en wijzerwerk. Alle onderdelen zijn gesmeerd.

Kerktoren Koudum

Aan deze toren zijn in het verslagjaar geen onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

Er is een inspectie uitgevoerd aan uurwerk, klokken en wijzerwerk. Alle onderdelen zijn gesmeerd.

Kerktoren Molkwerum

Aan deze toren zijn in het verslagjaar geen onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

Er is een inspectie uitgevoerd aan uurwerk, klokken en wijzerwerk. Alle onderdelen zijn gesmeerd.

Kerktoren Warns

Er waren steeds problemen met de nieuwe aandrijving van de luidhamer. Diverse keren heeft het bedrijf dat de klokken en bijbehoren heeft gerestaureerd hier naar gekeken.

Uiteraard steeds in garantie. In het verslagjaar is het probleem niet opgelost. Ook het luiden van de klokken ging nog niet vlekkeloos. Dat is in het verslagjaar wel opgelost.

Klokkenstoel Skarl

Aan deze klokkenstoel is een restauratie uitgevoerd. Het schilderwerk is nog niet uitgevoerd, omdat het oude en het nieuwe hout eerst de winter over moet kunnen drogen / luchten. Al het oude verfwerk is verwijderd. Dit bleek een veel te dicht systeem en zal worden vervangen door een ademende verf.

Kerktoeren Workum

In 2018 is de klokkenstoel gerestaureerd. Toen bleek ook restauratie van de klokken erg nodig te zijn. Slechte klepels, veel roestend ijzer en rechte luidassen die in het verleden waren veranderd in krukassen. Klokkenadviseur J. Pompstra heeft hiervoor een restauratieplan opgesteld en Klokkengieterij Reiderland heeft opdracht gekregen om de klokken met alle toebehoren te restaureren. De luidassen zijn weer veranderd in rechte assen. Daardoor gaan de klokken weer van vallend luiden naar vliegend luiden. Door deze manier van luiden klinken de klokken veel “muzikaler”. Ook wordt daarmee slijtage van de klokrand voorkomen.

Eén van de twee klepels hing nog maar aan twee bouten. De overige drie bouten waren afgebroken. Alle vijf bouten zullen worden vervangen door dikkere bouten.

Bovenin de lantaarn hangt een klein klokje uit de vijftiger jaren. De klepel in dit klokje is versleten en is daarom vervangen.

Daarnaast heeft het carillon een onderhoudsbeurt gekregen en is er een nieuwe computer aangeschaft, zodat er veel meer liederen kunnen worden gespeeld. Alle werkzaamheden aan het carillon en de nieuwe computer zijn betaald door Stadsbelang Workum.

De werkzaamheden aan de klokken en het carillon zijn in 2018 opgedragen aan Klokkengieterij Reiderland. Uitvoering stond gepland voor januari en februari 2019.

Het bedrijf dat de uitvoering voor zijn rekening nam bleek echter een meester in het uitstellen en het onbereikbaar zijn. Dit had ook tot gevolg dat er steeds meer gemor

vanuit de stad kwam. Voornamelijk bij begrafenissen werd het klokluiden node gemist. Ook het carillon is lange tijd stil geweest.

Uiteindelijk is in de zomer van het verslagjaar alle vereiste werk aan klokken en carillon uitgevoerd.

Tevens was opdracht verstrekt aan de firma Rincker uit Sinn in Duitsland voor het gieten van een derde luidklok. Op 4 september is de klok gegoten. Dit was een prachtige happening waar de voorzitter ook nog even een woord van dank heeft kunnen uitspreken.

Het lag in de bedoeling om de klok voor 1 november in de toren te hangen en op 6 november officieel in gebruik te nemen. Door corona bleek dit helaas niet mogelijk. Het bedrijf mocht Duitsland niet meer uit. We hopen dat de nieuwe klok in 2021 naar Workum vervoerd kan worden en ook in de toren gehangen. De nieuwe klok staat op de voorpagina van dit verslag afgebeeld.

Voor deze klus was o.a. door het Iepen Mienskipsfûns een subsidiebedrag toegekend. Met als voorwaarde dat de klus voor 1 november 2020 gereed moest zijn. Daar dit door corona niet lukte, hebben we uitstel van deze datum gevraagd en gekregen. De werkzaamheden moeten nu op 17 januari 2022 gereed zijn.

Aan de toren is in het verslagjaar geen onderhoud gepleegd.

Kerktoeren Folsigare

In het verslagjaar is geen onderhoud aan de toren gepleegd.

Er is een inspectie uitgevoerd aan uurwerk, klokken en wijzerwerk. Alle onderdelen zijn gesmeerd.

Kerktoeren Gauw

In het verslagjaar is geen onderhoud aan de toren gepleegd.

Wel is er aan de zuidkant van de toren een nieuwe koperen goot aangebracht.

Er is een inspectie uitgevoerd aan uurwerk, klokken en wijzerwerk. Alle onderdelen zijn gesmeerd.

Toren IJlst

Aan deze toren zijn in het verslagjaar geen onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. De stad heeft diverse acties opgestart om geld in te zamelen voor twee nieuwe luidmotoren en ook voor de vervanging van de wijzerplaatverlichting. Deze laatste vertoonde steeds meer uitgevallen lampjes. Uiteindelijk heeft dit erin geresulteerd dat er in het voorjaar twee nieuwe luidmotoren zijn geplaatst en dat de wijzerplaatverlichting is vervangen. De bedoeling was om beiden eind april feestelijk in gebruik te nemen, maar door corona bleek dit niet mogelijk.

Er is een inspectie uitgevoerd aan uurwerk, klokken en wijzerwerk. Alle onderdelen zijn gesmeerd.

Begraafplaats en klokkenstoel Indiik

Hoveniersbedrijf Tjeerd van Netten uit Hommerts heeft in 2020 voor het vierde achtereenvolgende jaar de opdracht gekregen het onderhoudswerk uit te voeren. De begraafplaats is in het verslagjaar 18 keer gemaaid. Ook is snoeiwerk verricht aan de bomen. De klokkenstoel is behandeld met een anti-alg middel.

Kerktoeren Nijland

Er is een inspectie uitgevoerd aan uurwerk, klokken en wijzerwerk. Alle onderdelen zijn gesmeerd.

Er bleek dat de ophangleren van de klepels in de beide klokken versleten waren. Dezen zijn beiden vervangen. Om er goed bij te kunnen zijn onder de klokken vloertjes aangebracht zodat inspectie in de toekomst ook altijd mogelijk blijft.

De verdeelwerken van de wijzerplataandrijving verkeren in slechte/versleten staat en moeten worden vervangen. Hiervoor hebben we het dorp gevraagd om een financiële bijdrage. Het dorp verwees ons naar het Ten Hoeve fonds dat is ondergebracht bij het Prins Bernhard Cultuurfonds. Daar zullen we in 2021 een subsidieverzoek indienen.

Begraafplaats en klokkenstoel Smallebrugge

Hoveniersbedrijf Tjeerd van Netten uit Hommerts heeft in 2020 voor het vierde achtereenvolgende jaar de opdracht gekregen het onderhoudswerk uit te voeren.

De begraafplaats is in het verslagjaar 18 keer gemaaid. Ook is snoeiwerk verricht aan de bomen. De heg rondom de begraafplaats is drie keer gesnoeid. De klokkenstoel is behandeld met een anti-alg middel.

De kosten van het onderhoud, onder aftrek van de rijkssubsidie, worden betaald door de Dr. L.A. Buma Stichting te Sneek.

Er is een inspectie uitgevoerd aan de klok. Alle onderdelen zijn gesmeerd.

Klokkenstoel Ypecolsga

In het verslagjaar is groot onderhoud uitgevoerd. Het schilderwerk is nog niet uitgevoerd, omdat het oude en het nieuwe hout eerst de winter over moet kunnen drogen / luchten. Al het oude verfwerk is verwijderd. Dit bleek een veel te dicht systeem en zal worden vervangen door een ademende verf. Er is een inspectie uitgevoerd aan de klok. Alle onderdelen zijn gesmeerd.

Vuurtoren van Workum

Na de succesvolle restauratie in 2016 zijn aan de vuurtoren en wachterswoning in 2020 geen onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

Wel baart het slechte schilderwerk aan de binnenzijde zorgen. Dit komt voor rekening van de huurder. Slecht schilderwerk binnen geeft problemen buiten. Hiervoor was een overleg ingepland met de huurder om tot een oplossing te komen. Maar door corona is dit overleg tot nader order uitgesteld.

In de voordeur is een nieuw slot geplaatst omdat het oude verroest was.

Kerktoren Easterwierrum

In het voorjaar heeft de gemeente deze vrijstaande toren die buiten het dorp staat overgedragen aan onze stichting. Er is in het verslagjaar geen onderhoud gepleegd. Wel zijn de vele takken in de toren en de galmgaten verwijderd en zijn de galmgaten voorzien van vogelwering.

Kerktoren lens

In het voorjaar heeft de gemeente deze toren overgedragen aan onze stichting. Er is in het verslagjaar geen onderhoud gepleegd.

Het onderhoud aan de kerk wordt verzorgd door een architect. Deze wilde onze stichting verantwoordelijk stellen voor scheurvorming in de kerkmuren. Ze kunnen dit echter niet aantonen. Ze gaan monitoren of er meer verzakking optreedt. Uit overleg met omwonenden bleek dat ook de boerderijen en woningen last hebben van verzakkingen door een boezempeilverlaging uit het verleden. Veel panden in het dorp hebben daardoor schade. Meerdere panden blijken al een nieuwe fundering te hebben gekregen.

Voor het groot onderhoud dat nodig is aan deze toren is provinciale subsidie aangevraagd. Op 8 december heeft de provincie een subsidiebeschikking afgegeven van € 38.797, -

2. Jaarrekening

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans, met vergelijkende cijfers van het vorige boekjaar;
- de staat van baten en lasten;
- de toelichting op de balans en de staat van baten en lasten.

2.1 Balans 31 december 2020

De balanspositie per 31 december 2020 van de Stichting tot behoud van monumenten in de gemeente Súdwest-Fryslân is als volgt.

Activa	2020	2019	Passiva	2020	2019
Vaste activa			Eigen vermogen		
			- Algemene reserve	115.000	115.000
			- Jaarresultaat	84.899	67.770
			- Reserve onderhoud / restauratie.	292.588	224.818
			Reserve overdracht torens Littenseradiel	140.000	
Vlottende activa			Kortlopende schulden		
Vorderingen			- Crediteuren	5.895	21.004
Liquide middelen:			- Overlopende passiva	85.200	114.203
- Rabo Zakelijke rekening	6.434	17.103	- Aangegane verplichtingen	12.900	21.280
- Rabo Doel Reserveren	630.002	446.973			
- SNS Zakelijk Sparen	100.046	99.999			
Totaal activa	736.482	564.075	Totaal passiva	736.482	564.075

De voorzitter die zijn speech houdt in Sinn, tijdens het gieten van de derde klok voor de toren in Workum.

**Stichting tot behoud van monumenten in de
gemeente Súdwest Fryslân - jaarverslag 2020**

2.2 Staat van baten en lasten

Omschrijving	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Algemene baten			
Bijdragen gemeente	149.386	148.760	147.828
Donatie	143		
Verhuur objecten	5.367	5.950	10.127
Instandhouding			
Subsidies Nationaal Restauratiefonds	48.388	60.200	38.382
Restauratie subsidie provincie	18.000	16.060	22.891
Bijdragen derden (fondsen e.a.)	15.000	4.000	31.000
Waddenfonds			47.059
Overlopende passiva	29.003	-31.800	-7.368
Vergoeding Wetterskip	1.253	600	0
Schadevergoedingen			2.295
Overige baten instandhouding	3.266		2.750
Financiering			
Rente spaarrekeningen	76	490	282
Bijdrage overdracht torens Littenseradiel	140.000		
Totale baten	409.882	204.260	295.246

Omschrijving	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Algemene lasten			
Technische/administratieve ondersteuning	35.641	62.400	38.075
Overige algemene kosten	3.803	4.590	7.275
Bestuurslasten			
Overige bestuurskosten	1.533	4.100	1.587
Instandhouding			
Kosten subsidiabel	81.146	102.240	156.395
Kosten niet subsidiabel	62.691	25.260	23.968
Financiering			
Bankkosten	169	220	176
Toevoeging reserve beheer en onderhoud	140.000		
Onvoorzien		4.600	
Totale lasten	324.983	203.410	227.476

Saldo baten minus lasten	84.899	850	67.770

2.3 Toelichting op de balans 31 december 2020 en de staat van baten en lasten

Algemene toelichting

De jaarrekening 2020 is in euro's opgesteld, waarbij de richtlijnen voor de jaarverslaglegging zoals opgenomen in de RJ-bundel, in belangrijke mate zijn gevolgd. Voor organisaties zonder winststreven is bepaling RJ 640 mede van toepassing.

Waardering

Activa, passiva en vorderingen zijn gewaardeerd en opgenomen tegen nominale waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten van het verslagjaar, met inachtneming van de bovenvermelde waarderingsgrondslagen.

De (rijks)bijdragen met betrekking tot de subsidiabele kosten van instandhouding zijn verantwoord in het jaar waarin zij zijn ontvangen. Bij de verantwoording is rekening gehouden met de op het verslagjaar betrekking hebbende lasten instandhouding.

De lasten van instandhouding, voor zover bekend, worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Verliezen worden genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Toelichting op de balans 31 december 2020

Liquide middelen

Het wegzetten binnen een financiële instelling levert weinig tot niets op en kan zelfs omslaan in het afdragen van negatieve rente.

Bij het zakelijk sparen moet eveneens in ogenschouw worden genomen het depositogarantiestelsel dat een bepaalde bescherming biedt voor de tegoeden van de rekeninghouders als een bank failliet gaat.

Eigen vermogen

De algemene reserve omvat een bedrag van € 5.000 per object. Voor de 23 in bezit zijnde objecten bedraagt de algemene reserve derhalve € 115.000. In de loop van 2020 zijn een tweetal torens van de voormalige gemeente Littenseradiel overgegaan naar onze stichting. Daarom wordt in 2021 de algemene reserve verhoogd met € 10.000 ten laste van het batig saldo 2020 ten bedrage van € 84.899.

De financiële middelen in de reserve onderhoud/restauratie worden in eerste instantie aangewend voor de uitvoering van de PIP-plannen waarvoor rijkssubsidie is toegekend. Het jaarresultaat 2019 ad € 67.770 is toegevoegd aan de Reserve onderhoud/restauratie.

De van de gemeente ontvangen bijdrage (1^e termijn) ad € 140.000 in het kader van de overdracht van twee monumentale kerktorens van voormalig Littenseradiel is gestort in een reserve beheer en onderhoud torens lens en Easterwierrum.

Het jaarresultaat 2020 wordt, na vaststelling van de jaarrekening 2020 door het bestuur, deels toegevoegd aan de algemene reserve (€ 10.000) en deels aan de reserve onderhoud/restauratie (€ 74.899).

Crediteuren

Omschrijving	31-12-2020
Vellema Torenuurwerken B.V., herstel storing uurwerkinstallatie toren Hindeloopen	1.561
Bouw- en Restauratiebedrijf van der Vegt BV, herstel metselwerk kerktoeren Pingjum	1.211
Bouw- en Restauratiebedrijf van der Vegt BV, lijstwerk wijzerplaten toren Nijland	1.073
Steunpunt Monumentenzorg Fryslân, dienstverlening december	2.050
Totaal crediteuren	5.895

De schulden aan crediteuren per 31 december 2019 ten bedrage van € 21.004 zijn in 2020 volledig afgewikkeld.

Overlopende passiva (vooruit ontvangen subsidies)

Gelet op de subsidiabele uitgaven instandhouding en gelet op de ontvangen bedragen aan subsidies en bijdragen zijn in de afgelopen jaren en ook in het verslagjaar bedragen 'geparkeerd' op de balans onder de post **Overlopende passiva (vooruit ontvangen subsidies)**. Op het moment van uitvoering van de betreffende werkzaamheden of op het moment van definitieve vaststelling van de subsidie worden de hiervoor (vooruit)ontvangen subsidiebedragen als baten in de exploitatie opgenomen.

Stichting tot behoud van monumenten in de gemeente Súdwest Fryslân - jaarverslag 2020

Op 1 januari 2020 omvat deze post een bedrag van € 114.203. Per saldo is in 2020 onttrokken een bedrag van € 29.003. De balanspost per 31-12-2020 komt daarmee op een totaalbedrag van € 85.200.

Voor een nadere specificatie per object wordt verwezen naar de bijlagen.

Aangegane verplichtingen

In de afgelopen zomer is opdracht gegeven aan de Molenmakers om onderhoud aan de molen te Witmarsum te plegen voor een bedrag van € 12.900. De werkzaamheden konden niet worden uitgevoerd in het verslagjaar. Onder de post Aangegane verplichtingen is daarom een bedrag van € 12.900 opgenomen. Uitvoering van de werkzaamheden zal in 2021 plaats te vinden.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2020

Verhuur objecten - huuropbrengsten

Met betrekking tot de verhuur van de objecten voormalige Broerekerk te Bolsward en de Toren Workum heeft het bestuur regels en huurprijzen vastgesteld. De maatregelen tegen het coronavirus hadden tot gevolg een lagere opbrengst verhuur Broerekerk en geen opbrengst verhuur toren Workum.

Het monument Vuurtoren van Workum is verhuurd aan de Stichting It Tointsje Leech, waarbij aan deze stichting de mogelijkheid van onderverhuur is geboden. De overeengekomen huurprijs bedraagt € 88,10 per maand.

De baten van de verhuur en het in gebruik geven van genoemde objecten zijn:

Omschrijving	2020	2019
Broerekerk: verhuur aan diverse personen en instanties	4.250	7.625
Broerekerk: bijdragen gebruik	60	345
Toren Workum: opbrengst verhuur	0	1.100
Vuurtoren Workum: opbrengst verhuur	1.057	1.057
Totaal	5.367	10.127

**Stichting tot behoud van monumenten in de
gemeente Súdwest Fryslân - jaarverslag 2020**

Subsidies Rijksdienst Cultureel Erfgoed (Nationaal Restauratiefonds)

In 2020 zijn de volgende subsidies ontvangen en verantwoord:

Object	Nummer	2020	2019
Broerekerk Bolsward	1129.118	5.604	2.899
Kerktoeren Burgwerd	1129.118	3.940	3.372
Amerikaanse windmotor "Oegeklooster" Hartwert	1125.821	1.470	
Kerktoeren Gaast	1129.118	700	506
Kerktoeren Ferwoude	1129.118	700	506
Kerktoeren Parrega	1129.118	3.146	
Amerikaanse windmotor "Jousterp" Tjerkwerd	868.072 1125.821	3.000 4.663	
Kerktoeren Pingjum	1129.118	3.990	3.429
Molen Witmarsum	1125.821	5.400	3.000
Kerktoeren Hindeloopen	1072.897	4.114	4.114
Kerktoeren Koudum	1072.897	2.285	2.285
Kerktoeren Molkwerum	1072.897	1.372	1.372
Kerktoeren Warns	1072.897	2.285	2.285
Klokkenstoel Skarl	1128.787	345	
Kerktoeren Workum	1090.408	3.849	3.849
Kerktoeren Nijland	1128.787	4.502	1.183
Kerktoeren Gauw	afrekening 1129.118	-8.120 2.012	1.732
Kerktoeren Folgare	afrekening 1129.118	-5.798 2.355	1.178
Kerktoeren IJlst	1129.118	3.057	3.150
Klokkenstoel Indijk	1128.787	260	1.338
Begraafplaats Indijk	1128.835	1.126	
Klokkenstoel Ypecolsga	1128.787	414	177
Klokkenstoel Smelbrêge	1128.787	234	877
Begraafplaats Smelbrege	1128.835	1.483	
Vuurtoren van Workum			1.130
Totaal		48.388	38.382

Subsidies provincie Fryslân

Middels brief d.d. 17 december 2019 is door de provincie Fryslân een subsidie van € 9.000 verleend voor onderhoud aan de Windmotor Jousterp te Tjerkwerd over de periode 2020-2025. Evenzo is een subsidie van € 9.000 verleend voor onderhoud aan de Koren- en pelmolen De Onderneming te Witmarsum (Subsidieregeling monumenten Fryslân 2019). De subsidies zijn direct vastgesteld en in januari 2020 ontvangen.

**Stichting tot behoud van monumenten in de
gemeente Súdwest Fryslân - jaarverslag 2020**

Resumerend: ontvangen provinciale subsidies

Project	Bedrag
Amerikaanse windmotor Tjerkwerd, instandhouding periode 2020-2025	9.000
Koren- en pelmolen Witmarsum, instandhouding periode 2020-2025	9.000
Totaal	18.000

Bijdragen derden (fondsen e.a.)

De stichting heeft ook in 2020 de nodige inspanningen verricht met betrekking tot de fondsenwerving. Ieder jaar wordt getracht om de kosten van de uitvoering van projecten en de PIP-plannen (deels) te dekken door het verwerven van gelden uit fondsen. Het resultaat hiervan is dat in 2020 een bedrag van totaal € 15.000 kon worden verantwoord.

Een overzicht van de ontvangen bijdragen derden in 2020:

Fondsen	Object		
	Klokkenst. Skarl	Toren Workum	Toren IJlst
Van Heloma Stichting	1.500		
Gemeente Súdwest-Fryslân		4.000	
Plaatselijk Belang Workum		2.516	
St. Bouwcultuurfonds Friesland		2.000	
Stichting It Drylster Kupmantsje			4.985
Totalen	1.500	8.516	4.985

Overlopende passiva (vooruit ontvangen subsidies)

Gelet op de subsidiabele uitgaven instandhouding in 2020 en gelet op de ontvangen bedragen aan subsidies en bijdragen zijn in de afgelopen jaren en ook in het verslagjaar bedragen 'geparkeerd' op de balans onder de post **Overlopende passiva (vooruit ontvangen subsidies)**. Op het moment van uitvoering van de betreffende werkzaamheden of op het moment van definitieve vaststelling van de subsidie worden de hiervoor (vooruit)ontvangen subsidiebedragen als baten in de exploitatie opgenomen.

Per saldo is in 2020 een bedrag van € 29.003 ten gunste van de exploitatie gebracht.

Voor een nadere specificatie per object wordt verwezen naar de bijlagen.

Vergoeding Wetterskip

De Stichting tot behoud van monumenten in de gemeente Súdwest-Fryslân draagt, als opdrachtnemer, zorg voor het wegpompen van overtollig water bij extreme omstandigheden door de Amerikaanse windmotoren in Tjerkwerd en Hartwert. De overeenkomst is op 1 januari 2014 in werking getreden en is aangegaan voor onbepaalde tijd. Het Waterschap en de Molenbeheerder kunnen eenzijdig de overeenkomst beëindigen, met inachtneming van een opzegtermijn van een half jaar.

Op basis van deze overeenkomst ontvangt de Molenbeheerder van het Waterschap, voor het beschikbaar houden van zijn molens, jaarlijks een hulpbemelingsvergoeding. De uitbetaling van het bedrag vindt plaats, na melding van beschikbaarheid voor het komende jaar, in de maand januari en heeft betrekking op het voorgaande jaar. Het bedrag wordt jaarlijks aangepast op basis van het consumentenprijs indexcijfer. In het verslagjaar is ontvangen totaal € 1.253. Dit betreft de vergoedingen over de jaren 2018 en 2019.

Overige baten instandhouding

De voor rekening van de stichting komende onderhoudskosten van de klokkenstoel met begraafplaats Smelbrêge kunnen worden gedeclareerd bij de Dr. L.A. Buma Stichting op grond van erfrecht. Met de voormalige gemeente Wymbritseradiel is destijds afgesproken dat de eigenaar opdrachtgever is voor het onderhoud en dat deze de kosten, na aftrek van de ontvangen (rijks)subsidie voor dit monument, in rekening brengt bij de Dr. L.A. Buma Stichting. Het (groen)onderhoud van de begraafplaats en de klokkenstoel wordt dus volledig door genoemde stichting betaald, onder aftrek van de door onze stichting ontvangen rijkssubsidie. Verantwoord is in 2019 de declaratie van de kosten over het jaar 2018.

Rente spaarrekeningen

Tijdelijk overtollige geldmiddelen zijn gestort op een aantal spaarrekeningen. Aan rente is verantwoord:

Spaarrekening	2020	2019
Rabo Doel Reserveren	29	37
MoneYou Zakelijk Sparen		144
SNS Bank Zakelijk Sparen	47	101
Totaal rentebaten	76	282

Klok toren Ferwoude

**Stichting tot behoud van monumenten in de
gemeente Súdwest Fryslân - jaarverslag 2020**

Toelichting lasten

Technische/administratieve ondersteuning

Voor de uitvoering van werkzaamheden voor de stichting is, via het Steunpunt Monumentenzorg Fryslân, de heer Harm Haitsma ingehuurd.

Specificatie:

Omschrijving	2020	2019
Aantal uren	326,5	353,5
Kosten	€ 33.976	€ 36.358
Reiskosten	€ 1.665	€ 1.905
Totaal kosten	€ 35.641	€ 39.960

Het overeengekomen uurtarief bedraagt met ingang van 1 januari 2020 € 86,00 exclusief BTW en reiskosten. Het aantal in te zetten uren is bepaald op maximaal 560 per jaar.

Overige algemene kosten

Specificatie:

Omschrijving	2020	2019
TNT Post, vergoeding postbus	519	254
Premie verzekering aansprakelijkheid bedrijven	113	113
Vrijwilligersvergoeding verhuur Broerekerk	420	420
Vrijwilligersvergoeding notuleerwerkzaamheden	200	200
Vrijwilligersvergoeding administratieve werkzaamheden	900	900
Kosten website en hosting	136	629
Snelstart, administratieve software	152	145
Onkosten vrijwilligersbijeenkomst en -attentie	262	508
Donatus, premie CAR verzekering	908	1.021
Controleverklaring Waddenfonds		2.904
Overige algemene kosten	193	181
Totaal	3.803	7.275

Overige bestuurskosten

Specificatie:

Omschrijving	2020	2019
Aan de bestuursleden is ter dekking van de kosten een vergoeding bestuurskosten verstrekt van € 125,00 per persoon	1.000	1.000
Declaratie reiskosten	283	211
Vereniging De Hollandsche Molen, contributie	150	150
Overige bestuurskosten	100	226
Totaal	1.533	1.587

**Stichting tot behoud van monumenten in de
gemeente Súdwest Fryslân - jaarverslag 2020**

Instandhouding – kosten subsidiabel

De subsidiabele kosten instandhouding omvatten ondermeer de kosten onderhoud / restauratie, controle / reparatie bliksembeveiliging, luid- en uurwerken, opstellen PIP-plannen, jaarlijkse begeleiding en onderhoud / inspectie Monumentenwacht.

Specificatie van de kosten subsidiabel:

Kosten subsidiabel	2020	Begroting	2019
Onderhoud / restauratie	57.926	90.570	91.706
Bliksembeveiliging	4.867	1.750	364
Brandblusvoorzieningen	90	150	224
Luid- en uurwerken	18.087	7.270	55.640
Monumentenwacht	176	2.500	8.461
Totaal	81.146	102.240	156.395

De meest ingrijpende onderhoud-/restauratiewerken > € 10.000, die in 2020 zijn uitgevoerd betreffen:

Object	Realisatie	Begroting
Kerktoeren Burgwerd		10.930
Korenmolen Witmarsum	12.900	5.400
Klokkenstoel Skarl	20.078	26.000
Klokkenstoel Ypecolsga	12.100	15.600
Totaal	45.078	57.930

Instandhouding – kosten niet subsidiabel

De niet-subsidiabele kosten omvatten onderhoud- en beheerkosten, premie verzekeringen, gemeentelijke heffingen / waterschapbelastingen, energiekosten / waterlevering en kosten schoonmaken ramen en glaskap Broerekerk Bolsward.

Specificatie van de kosten niet subsidiabel:

Kosten niet subsidiabel	2020	Begroting	2019
Onderhoud en beheer	41.698	4.350	4.259
Premie verzekeringen	15.347	12.400	11.025
Gemeentelijke heffingen/waterschapsbelastingen	3.163	3.490	3.104
Energiekosten / waterlevering	114	920	1.033
Schoonmaken ramen en glaskap Broerekerk	2.369	3.700	4.547
Overige kosten instandhouding	0	400	0
Totaal	62.691	25.260	23.968

In de kosten Onderhoud en beheer zijn begrepen de uitgaven ten bedrage van totaal € 35.238 in het kader van het vervaardigen van de derde klok voor de toren te Workum door Rincker GmbH en het vermaken van de omloop en het maken van ruimte voor de 3^e luidklok door Scheepswerf I.L. van Klink.

Door Covid-19 heeft het plaatsen van de klok in de toren vertraging opgelopen.

2.4 Kasstroomoverzicht

Een kasstroomoverzicht is een overzicht van de feitelijke geldstromen die in een organisatie in de loop van een boekjaar binnenkomen en uitgaan. Dit staat ook bekend als de "staat van herkomst en besteding der middelen".

Het kasstroomoverzicht geeft een analyse van de mutaties in het werkkapitaal c.q. de geldmiddelen. Een dergelijk overzicht heeft toegevoegde waarde naast de informatie uit de balans en de staat van baten en lasten.

Kasstroom 2020

Mutatie 2020

Operationele activiteiten			
- Saldo baten minus lasten	84.899		
Mutaties operationele activiteiten			84.899
Investeringsactiviteiten			
Financieringsactiviteiten			
- Reserve beheer en onderhoud	140.000		
Mutatie financieringsactiviteiten			140.000
Mutaties NWK (Netto werkkapitaal)			
Vorderingen			
- Mutatie debiteuren			
Mutaties vorderingen			
Kortlopende schulden			
- Toename crediteuren	-15.109		
- Toename overlopende passiva	-29.003		
- Toename aangegane verplichtingen	-8.380		
Mutaties kortlopende schulden		-52.492	
Mutaties NWK (Netto werkkapitaal)			-52.492
Mutaties liquide middelen			172.407
Liquide middelen			
- Saldo 1 januari	564.075		
- Saldo 31 december	736.482		
Toename saldo liquide middelen			172.407

Gecombineerd geven de balans, de resultatenrekening en het kasstroomoverzicht een volledig beeld van het financiële reilen en zeilen van onze stichting. De balans toont de waarde van de bezittingen en schulden op enig moment en de resultatenrekening verschaft inzicht in de opbrengsten en kosten in een periode. Het kasstroomoverzicht zet de inkomsten en uitgaven in die periode tegenover elkaar en maakt daarmee het plaatje compleet.

Vaststelling

Het Jaarverslag 2020 is op 25 maart 2021 vastgesteld door het bestuur van de Stichting tot behoud van monumenten in de gemeente Súdwest Fryslân.

Secretaris,
R. Boersma.

Voorzitter,
J.W. Boekhoven.